

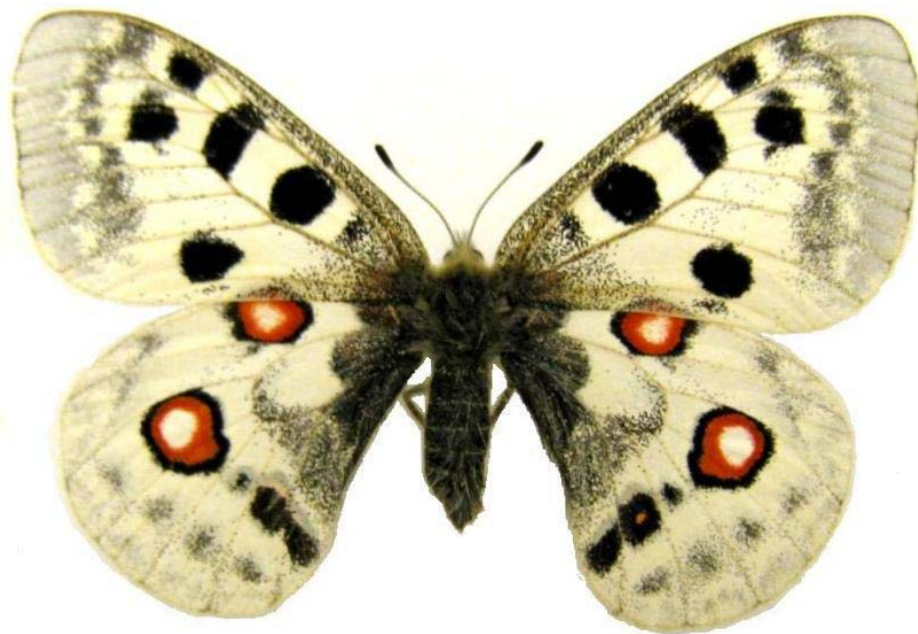
Apollo
Apollofjäril
Parnassius apollo

Luontodirektiivin laji (liite IV)
BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, vakaa

Koodi: 1057

Rauhoitettu (LSA 471/2013)
Uhanalainen (LSA 471/2013)
Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava (ÅFS 113/1998)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Kuva: Mia Malin

Luonnehdinta

Apollo on Suomen suurimpia perhosia, siipiväli 62–95 mm. Lajin siivet ovat usein hyvin pyöreät ja niiden pohjaväri on harmahtavanvalkoinen tai valkoinen, ja niissä on mustia täpliä. Takasiivissä on punaiset mustareunaiset ja valkokeskiset silmätäplät. Etusiipien ulkoreunat ovat usein läpikuultavat. Värytyksen ja suuren koon vuoksi apolloa ei voi sekoittaa muihin perhoisiin Suomessa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Apollo esiintyy vakinaisena Ahvenanmaalla, Lounais-Suomen rannikolla ja saaristossa sekä sisämaassa Uudellamaalla. Apollo on kallioiden laji. Se viihtyy lämpimissä, aurinkoisissa kalliomaastoissa, joissa kasvaa isomaksaruohoa (*Sedum telephium*). Tyypillistä elinympäristöä ovat rehevät kalliopainanteet, joissa kasvaa maksaruohon lisäksi keltanoita (*Hieracium umbellatum*), kieloa (*Convallaria majalis*), haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*), keto-orvokkia (*Viola tricolor*) ja, erityisesti Ahvenanmaalla, verikurjenpolvea (*Geranium sanguineum*) sekä apiloita (*Trifolium* spp.). Lajia voi havaita usein myös avoimilla kallioluodoilla, joilla on vain niukasti puustoa. Lisäntymisalueen ympäristössä aikuiset perhoset vaativat lisäksi rehevää kukkakasvillisuutta.

Nykytila ja uhkatekijät

Apollo on ollut aikaisemmin yleinen, mutta ei erityisen runsas, pitkin etelärannikkoa ja monin paikoin Sisä-Suomessa. Se hävisi useimmilta esiintymispaikoiltaan 1950-luvun jälkeen, mutta nykyään laji tuntuu jälleen runsastuvan. Taantumisen syitä ei tunneta, mutta sen on arvioitu johtuvan elinympäristöjen tuhoutumisesta ja muuttumisesta, ilmastonmuutoksista, happamoitumisesta, ympäristömyrkyistä sekä loisista ja sairauksista. Myös aiempi voimakas keräily on saattanut vaikuttaa paikallisiin kantoihin.

Hoitosuosituks

Apollon esiintymisalueilla tulee huolehtia, ettei esimerkiksi tienrakennus, kallioiden murskaus, rakennustoiminta tai loma-asutus vaaranna esiintymiä. Lajin esiintyminen tulee selvittää Kaakkois-Suomessa ja Saimaan alueella. Tarpeen vaatiessa suojelualueverkostoon tulee liittää saaria ja luotoja, joissa on lajille sopivia tai jo lajin asuttamia elinympäristöjä.

Lähteet

- Marttila, O., Haahtela, T., Aarnio, H. & Ojalainen, P. 1990. Suomen päiväperhoset. Suomen Perhostutkijain Seura. Kirjayhtymä, Helsinki. S. 70.
- Somerma, P. 1997. Suomen uhanalaiset perhoset. Suomen ympäristökeskus, Suomen Perhostutkijain Seura, Helsinki. 336 s.
- Suomen Perhostutkijain Seura 2009. Apollo. [Viitattu 9.6.2010.] www.perhostutkijainseura.fi > Perhoset > Suomen suurperhoset > Ritariperhoset > P. apollo.